

Tjänsteutlåtande

Kommunstyrelsens kontor/kansliet
Fredrik Zethraeus
Datum 2014-03-11
Dnr KS 2012/0494-100

Till Kommunstyrelsen

22.

Svar på motion nr 31/2012 från Sara Kjernholm (MP) – Mål, plan och riktlinjer för barngruppers storlek i förskolan

Sammanfattning

Sara Kjernholm (MP) föreslår i en motion väckt i Kommunfullmäktige 2012-11-26 § 213, dnr KS 2012/494-100 att mål, plan och riktlinjer för barngruppers storlek i förskolan tas fram samt att planen ska vara helt genomförd senast 2018.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

Motionen avslås med hänvisning till att Kultur- och utbildningsnämnden inte finner stöd för förslaget att fastslå riktlinjer för gruppstorlekar. Därmed avslås också förslaget om att ta fram en plan för riktlinjerna samt att den ska vara genomförd senast 2018.

Bakgrund

Sara Kjernholm (MP) föreslår i en motion väckt i Kommunfullmäktige 2012-11-26 § 213, dnr KS 2012/494-100 att mål, plan och riktlinjer för barngruppers storlek i förskolan tas fram samt att planen ska vara helt genomförd senast 2018.

Forskning och beprövad erfarenhet har pekat ut en rad faktorer som påverkar vilken storlek och personaltäthet som är lämplig i en viss grupp. Antal utbildade förskollärare, personalens kompetens, lokalernas utformning och den pedagogiska miljön, barngruppens sammansättning beroende av ålder, behov av särskilt stöd, annat modersmål samt barnens närvarotider osv. har också stor påverkan på lämplig gruppstorlek.

I samtal med verksamhetschefen för förskolorna i Österåkers kommun framkommer att förskolecheferna inte vill ha riktlinjer för barngruppernas storlek. Vad som är en optimal barngrupp ett år kan ha ändrats till året efter pga ovanstående faktorer. Förskolorna vill ha möjlighet att själva planera gruppammansättning utifrån sin unika förskola

SKL avråder från att sätta tak eller riktlinjer för barngruppernas storlek i enlighet med Skolverkets skrivelse om att det är svårt att svara på vad en optimal barngrupp är.

Förvaltningens slutsatser

Kommunstyrelsens kontor, kansliet, har inget att erinra.

Tjänsteutlåtande

Tidigare beredning

Kultur- och utbildningsnämnden har behandlat ärendet 2014-03-04, § 2:8.

Bilagor

1. Utdrag ur Kultur- och utbildningsnämndens protokoll 2014-03-04, § 2:8.
2. Kultur- och utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2013-10-14.

Jan-Olof Friman
Kommundirektör

Peter Frime
Kanslichef

KUN § 2:8

Dnr 2013/0051-710

Svar på motion från Sara Kjernholm (MP) - Mål, plan och riktlinjer för barngruppers storlek i förskolan

Kultur- och utbildningsnämndens beslut

Kultur- och utbildningsnämnden föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Motionen avslås på grund av att Kultur- och utbildningsnämnden inte finner stöd för förslaget att fastslå riktlinjer för gruppstorlekar. Därmed avslås också förslaget om att ta fram en plan för riktlinjerna samt att den ska vara genomförd senast 2018.

Protokollsanteckning

Den socialdemokratiska gruppen lämnar en protokollsanteckning

Vi Socialdemokrater anser att motionen skall anses besvarad. Utvecklingen av barngrupperna i kommunen är oroande.

Vi Socialdemokrater vill också att barngrupperna skall sänkas och att dom rekommendationer som funnit från skolverket skall eftersträvas. Detta är viktigt för att ge barnen en trygg och kreativ miljö.

Vi anser dock att en tidsplan är svår att sätta i nuläget. Vi behöver ta fram ett ordentligt underlag av vad som krävs för att nå detta mål. När alla fakta är framtagna kan man fatta beslut om genomförande och fastställa en tidsplan.

Sammanfattning

Sara Kjernholm (MP) föreslår i en motion väckt i Kommunfullmäktige 2012-11-26 § 213 att mål, plan och riktlinjer för barngruppers storlek i förskolan tas fram samt att planen ska vara helt genomförd senast 2018.

Beslutsunderlag

Kultur- och utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2013-10-14.

Förslag till beslut

Elisabeth Gunnars (FP) yrkar att bifall till beslutsförslaget innebärande att:

Motionen avslås på grund av att Kultur- och utbildningsnämnden inte finner stöd för förslaget att fastslå riktlinjer för gruppstorlekar. Därmed avslås också förslaget om att ta fram en plan för riktlinjerna samt att den ska vara genomförd senast 2018.

Den socialdemokratiska gruppen yrkar att motionen skall anses besvarad.

Eva-Lena Rodrigo (MP) biträder den socialdemokratiska gruppens yrkande

Forts.

Forts. KUN § 2:8

Propositionsordning

Ordförande frågar om Kultur- och utbildningsnämnden beslutar enligt Elisabeth Gunnars (FP) yrkande och finner att så är fallet.

Omröstning

Omröstning begärs och ska verkställas. Den som är för beslutsförslaget röstar ja, den det ej vill röstar nej.

Omröstningen utfaller enligt bilagd omröstningsbilaga med 7 ja-röster, 5 nej-röster och 1 avstår.

Expedieras

- KS/KF
- Akten

**OMRÖSTNING FÖR
 KULTUR- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN I ÖSTERÅKER KOMMUN
 (Mandatperiod 2010-2014) § 2:8**

Parti	LEDAMÖTER Namn	Närvarande	Ersättare	J	N	A
M	Peter Rönnlund	-	Kristina L.	X		
S	Klas-Göran Wändesjö	X			X	
M	Anneli Hogreve	X		X		
M	Mary X Jensen	X		X		
M	Leif Wicklund	X		X		
FP	Tommy Hellström	X		X		
C	Laila Selkälä	X				X
KD	Arne Ekstrand	X		X		
S	Hilda Gonzalez	-	Tommy R.		X	
S	Kristina Embäck	X			X	
MP	Eva-Lena Rodrigo	X			X	
RP	Peter Nummert	X			X	
FP	Elisabeth Gunnars, ordf.	X		X		
	ERSÄTTARE					
M	Kristina Lemon	X				
M	Mats Ifvarsson	X				
M	Nils Betsholtz	-				
FP	Jörgen Berglund	X				
ÖP	Ulrika Walberg	X				
S	Tommy Rindewall	X				
MP	Kristin Hagegård	X				
	Resultat			7	5	1

Tjänsteutlåtande

Kultur- och utbildningsförvaltningen
Datum 2013-10-14
Dnr KUN 2013/0051-710

Till Kultur- och utbildningsnämnden

Svar på motion – Mål, plan och riktlinjer för barngruppers storlek i förskolan

Sammanfattning

Sara Kjernholm (MP) föreslår i en motion väckt i Kommunfullmäktige 2012-11-26 § 213, dnr KS 2012/494-100 att mål, plan och riktlinjer för barngruppers storlek i förskolan tas fram samt att planen ska vara helt genomförd senast 2018. Kommunstyrelsen har remitterat motionen till Kultur- och utbildningsnämnden.

Beslutsförslag

Kultur- och utbildningsnämnden föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Motionen avslås på grund av att Kultur- och utbildningsnämnden inte finner stöd för förslaget att fastslå riktlinjer för gruppstorlekar. Därmed avslås också förslaget om att ta fram en plan för riktlinjerna samt att den ska vara genomförd senast 2018.

Bakgrund

Att riktlinjer för gruppstorlek i förskolan tas fram utifrån tillgänglig forskning, erfarenheter och goda exempel.

Vad är en optimal barngrupp? Det finns inget entydigt svar på den frågan. I skolverkets allmänna råd från 2005 "Kvalitet i förskolan" står:

"Det finns inga belegg för att det skulle finnas någon gruppstorlek eller personaltäthet som är den optimala i alla sammanhang. Förutsättningarna varierar från grupp till grupp och från tid till annan. En gruppstorlek eller personaltäthet som är lagom i en förskola behöver inte vara det i en annan."

Forskning och beprövad erfarenhet har pekat ut en rad faktorer som påverkar vilken storlek och personaltäthet som är lämplig i en viss grupp. Antal utbildade förskollärare, personalens kompetens, lokalernas utformning och den pedagogiska miljön, barngruppens sammansättning beroende av ålder, behov av särskilt stöd, annat modersmål samt barnens närvarotider osv. har också stor påverkan på lämplig gruppstorlek.

I samtal med verksamhetschefen för förskolorna i Österåkers kommun framkommer att förskolecheferna inte vill ha riktlinjer för barngruppernas storlek. Vad som är en optimal barngrupp ett år kan ha ändrats till året efter pga ovanstående faktorer. Förskolorna vill ha möjlighet att själva planera gruppammansättning utifrån sin unika förskola

SKL avråder från att sätta tak eller riktlinjer för barngruppernas storlek i enlighet med Skolverkets skrivelse om att det är svårt att svara på vad en optimal barngrupp är.

Tjänsteutlåtande

Ingrid Pramling, professor i pedagogik beskriver också svårigheten med att avgöra storleken på en optimal barngrupp men framhåller att det är viktigt att se över hur barnen har det i barngruppen och att ha möjlighet att anpassa grupperna utefter behov.

Statistiken visar att Österåker har stora barngrupper, färre förskollärare per barn nu jämfört med för några år sedan samt förhållandevis många barn/årsarbetare vilket medför att det behövs en ekonomisk plan för att höja pengarna till förskolorna som i sin tur får se över sin verksamhet för att eventuellt sänka barnantalet i grupperna, utbilda eller anställa fler förskollärare eller kunna ha möjlighet till färre barn/årsarbetare, allt utifrån sitt unika läge per förskola.

Förvaltningens slutsats i enlighet med ovanstående argument är att inte ta fram riktlinjer för barngruppernas storlek.

Att en plan tas fram för hur barngrupperna stegvis ska kunna minska till en nivå som är förenlig med riktlinjerna.

Statistiken visar att Österåker har färre förskollärare per barn nu jämfört med för några år sedan, förhållandevis många barn/årsarbetare samt stora barngrupper. Genom att höja ersättningen till förskolorna skapas möjlighet att utveckla alla kvalitetsfaktorer som påverkar faktisk och upplevd kvalitetsnivå.

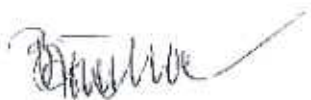
Eftersom förvaltningen föreslår att inte upprätta riktlinjer avseende barngruppernas storlek, avslås förslaget om att upprätta en plan för hur barngrupperna stegvis ska kunna minska till en nivå enligt riktlinjerna.

Att planen ska vara helt genomförd senast 2018

Förvaltningens slutsats är att avslå förslaget om att planen ska vara genomförd 2018 eftersom förslaget om riktlinjer avslås.

Förvaltningens slutsatser

Kultur- och utbildningsförvaltningens slutsatser är att det utifrån ovanstående argument inte bör tas fram riktlinjer avseende barngruppernas storlek i förskolan. Det finns en rad faktorer som påverkar barngruppernas storlek i förskolan såsom barn/årsarbetare, andel utbildade förskollärare, miljö, däremot bör kommunen se över ersättningen till förskolorna för att utförarna ska kunna upprätthålla och utveckla en kvalitetsnivå med stöd av de faktorer som nämnts. Som en följd av att förvaltningen inte föreslår riktlinjer för gruppstorlek faller även förslaget om att ta fram en plan för hur barngrupperna ska kunna minskas enligt riktlinjerna samt att planen ska vara genomförd senast 2018.

Björn Moe
Förvaltningschef

Helena Vik
Sakkunnig förskola

motin nr 31/2012

ÖSTERÅKERS KOMMUN
KOMMUNSTYRELSEN

2012 -11- 23

D.nr:

KS 2012/494-100

(1)

MOTION TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE I ÖSTERÅKER

Mål, plan och riktlinjer för barngruppers storlek i förskolan

Som en följd av ekonomiska sparkrav och borttagna normer ökade landets förskolegrupper drastiskt i storlek under 1990-talet och början av 2000-talet, samtidigt som personaltätheten minskade. Stora grupper innebär mindre vuxentid per barn, höga ljudnivåer och därmed försämrad möjlighet att genomföra den pedagogiska uppgift som ålagts förskolan.

Skolverkets sammanställning över forskningsläget vad gäller sambandet mellan strukturella faktorer och pedagogisk kvalitet i förskolan, visar att optimal pedagogisk kvalitet kan uppnås först om barngruppens storlek för barn 4-5 år är 13-15 st. För de mindre barnen och för barn med särskilda behov krävs än mindre grupper.

En mindre gruppstorlek i förskolan ger även bättre emotionell utveckling och möjliggör förebyggande av psykisk ohälsa hos barn. Mindre barngrupper innebär således vinster både ur ett mänskligt och ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Ett gott exempel på en kommun som tagit fram egna riktlinjer är Lund, där kommunfullmäktige antagit målet att "Barngrupperna i förskolan ska i regel inte vara större än 11 för de yngre (1-2 år) barnen och 16 för de äldre barnen (3-5 år). Antalet personal per grupp ska i regel vara 2,75."

Som jämförelse kan nämnas att det år 2011 gick mer än 20 barn på nära hälften av Österåkers förskoleavdelningar.

I linje med målet om att Österåker ska bli länets bästa skolkommun vill vi att riktlinjer för barngruppernas storlek tas fram utifrån tillgänglig forskning, erfarenheter och goda exempel. Dessa riktlinjer bör i första ledet ses som ett mål, men skrivs in i förskolans styrdokument när vi har skapat förutsättningar att minska barngrupperna till önskvärd nivå. Eftersom barngruppers storlek och personaltäthet har ett starkt samband med lokaltillgång och ersättningens storlek är det nödvändigt att utreda vilka lokalbehov som finns och vilken ersättning som krävs för att riktlinjerna ska kunna följas. Därefter bör en plan tas fram för hur barngrupperna stegvis ska kunna minska, för att nå den föreslagna nivån inom en rimlig tidsperiod. Ambitionen bör vara att få riktlinjer, och förutsättningar för verksamheterna att anpassa sig efter dessa, på plats under mandatperioden 2015-2018.

För att undvika ett stelbent system kan riktlinjerna utformas som ett riktvärde med en tillåten spridning. På så vis har respektive förskola möjlighet att anpassa gruppstorlekar efter sina unika förutsättningar. I riktlinjerna bör även en lägsta nivå för personaltäthet anges.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta:

- Att riktlinjer för gruppstorlek i förskolan tas fram utifrån tillgänglig forskning, erfarenheter och goda exempel.
- Att en plan tas fram för hur barngrupperna stegvis ska kunna minska till en nivå som är förenlig med riktlinjerna.
- Att planen ska vara helt genomförd senast 2018.

Åkersberga 2012-11-22

Sara Kjeraholm

Miljöpartiet de Gröna Österåker